

Co nabízí sociální systém pacientům s myastenii:

V České republice žije přes jeden milion osob se zdravotním postižením. Téměř polovina z toho jsou lidé v produktivním věku. Myastenie má od jiných chorob řadu odlišností, týkajících se práce schopnosti, výkonnosti, závislosti na předchozí zátěži apod. Navíc je její průběh značně individuální. To vše je třeba zohlednit při posuzování případného zdravotního hendikepu.

Odlišnost dnes už není vnímána jako ohrožení a jako něco, co je třeba odstranit a vyloučit. Když veřejně přiznáte, že je součástí vašeho života myastenie, můžete ze strany běžné společnosti cítit nejistotu, obavy, odtažitost, zkreslené představy. Na druhou stranu však také otevřenost, snahu o poznání podporu a ochotu pomoci. Vězte, že podpora ze strany vašeho nejbližšího okolí, je základem pro to, abyste mohli žít spokojeným životem. K němu Vám může jistou měrou pomoci také stát a jeho sociální systém.

Průkaz osoby se zdravotním postižením a příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu i průkazy osob se zdravotním postižením upravuje zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zrakovým postižením, v platném znění. Uvedený zákon rozlišuje tři typy průkazů označené symbolem „TP“, „ZTP“ a „ZTP/P“.

Nárok na příspěvek na mobilitu souvisí přímo s nárokem na průkaz osoby se zdravotním postižením. Žádost o průkaz osoby se zdravotním postižením i žádost o příspěvek na mobilitu vyřizují úřady práce podle trvalého pobytu žadatele.

Současně s žádostí o průkaz osoby se zdravotním postižením je vhodné podat také žádost o příspěvek na mobilitu.

Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Dávky poskytované podle tohoto zákona jsou určeny ke zmírnění sociálních důsledků zdravotního postižení osob se zdravotním postižením a k podpoře jejich sociálního začleňování.

1) příspěvek na mobilitu

- opakující se dávka
- určena pro osoby, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace
- platí zde podmínka opakované dopravy (škola, lékař, zaměstnání atd.)

2) příspěvek na zvláštní pomůcku

- průkazy osob se zdravotním postižením (ZTP, ZTP/P)

Zvláštní pomůcky

Přiznávání příspěvků na zvláštní pomůcky je upraveno zákonem č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. Příloha k uvedenému zákonu podrobně popisuje zdravotní stavy odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku i zdravotní stavy, které přiznání vylučují. Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku vyřizují úřady práce podle trvalého pobytu žadatele.

Zákon o sociálních službách

Hlavním posláním tohoto zákona je chránit práva a zájmy lidí, kterým se hůře prosazují. Tento zákon upravuje možnosti podpory a pomoci pro osoby, které se např. z důvodu zdravotního postižení dostaly do nepříznivé sociální situace. To znamená, že je pro ně obtížné řešit svoji životní situaci tak, aby zůstaly součástí běžné společnosti a mohly žít běžným životem. Pro lidi, kteří se dostanou do takové situace, zákon definuje, jaké možnosti pomoci a podpory mohou využít. Jde o **sociální služby** a **příspěvek na péči**. Zákon také vymezuje práva a povinnosti sociálních služeb a jejich uživatelů.

V tomto zákoně najdete především informace o příspěvku na péči, sociálních službách, smlouvě o poskytnutí sociálních služeb, inspekci sociálních služeb.

Příspěvek na péči

Posuzování stupně závislosti dle metodiky Mezinárodní klasifikace funkčních schopností a disability.

10 domén běžného života

Hodnotí se 10 posuzovaných domén běžného života:

mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost

Nově se tento posudek také používá pro příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku a mimořádné výhody – TP, ZTP, ZTP/P

Sociální pracovník v textu **záznamu ze sociálního šetření** pro účely **řízení o příspěvku na péči** u jednotlivých okruhů **uvede signifikantní skutečnosti** a vychází ze **srovnání žadatele s jeho vrstevníky** v přirozeném sociálním prostředí.

Žádost o příspěvek na péči je nutné podat u úřadu práce podle trvalého pobytu žadatele. Výše příspěvku na péči je závislá na věku a stupni závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

Sociální služby

Druhy sociálních služeb

1. Základní sociální poradenství

2. Odborné sociální poradenství

3. Služby sociální péče

4. Služby sociální prevence

Forma poskytování sociálních služeb

Terénní služby jsou služby, které jsou člověku poskytovány v jeho přirozeném prostředí (např. v jeho bytě). Znamená to, že pracovníci služby dochází za uživatelem (např. osobní asistence)

Ambulantní služby jsou takové služby, kam člověk sám dochází nebo je doprovázen do zařízení poskytujícího sociální služby. Součástí služby není ubytování (např. denní stacionář, poradenské centrum)

Pobytové služby jsou takové, v jejichž zařízení člověk bydlí (např. domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení)

Co se skrývá za pojmy...

Sociální poradenství

radí lidem, jak řešit jejich nepříznivou situaci. Je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé jej musí zajistit vždy. Základní sociální poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení je vždy bezplatné.

Odborné poradenství

se zaměřuje na potřeby jednotlivých okruhů skupin lidí v občanských, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu. Zahrnuje též sociální práci s lidmi, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Osobní asistence

Terénní služba poskytovaná lidem, kteří mají sníženou soběstačnost kvůli věku, chronickému onemocnění nebo zdravotnímu postižení, a jejich situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba

se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí a při činnostech, které dotýčný potřebuje.

Pečovatelská služba

Terénní nebo ambulantní služba poskytovaná těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. Dále je určena rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba se poskytuje v určeném čase v domácnostech a v zařízeních sociálních služeb.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, které mají kvůli věku nebo zdravotnímu postižení sníženou schopnost v oblasti orientace nebo komunikace. Průvodci a předčitatelé pomáhají osobám vyřídit jejich záležitosti.

Podpora samostatného bydlení

Terénní služba určená těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby.

Odlehčovací služby

Terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Cílem je umožnit pečovatelům nezbytný odpočinek.

Centra denních služeb

Poskytují se zde ambulantní služby lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a jejich situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Jedná se například o pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, vzdělávací činnosti atd.

Denní stacionáře

Zde se poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a lidem s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Týdenní stacionáře

Poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a lidem s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V nich se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Chráněné bydlení

Pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost kvůli zdravotnímu postižení nebo chronickému onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Ambulantní, případně terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo se zdravotním postižením, kterým hrozí sociální vyloučení.

Sociálně terapeutické dílny

Ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které kvůli tomu nejsou umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Dlouhodobě a pravidelně podporují zdokonalování pracovních návyků a dovedností.

Tísňová péče

Tísňová péče je terénní služba, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopností.

Kde jsou kontakty na poskytovatele sociálních služeb?

Kontakty najdete ve veřejném registru poskytovatelů sociálních služeb.

I člověk myastenii může pracovat. Potřebuje jen šanci!

Člověk potřebuje někam patřit, být součástí skupiny, se kterou ho něco spojuje. Potřebuje se s někým identifikovat, někam zapadnout, sdílet obdobné zájmy, přání, zkušenosti i starosti. Práce zaujímá v životě člověka významnou roli. Je předpokladem pro jeho úplné začlenění do společenského života

Možná by Vás to nenapadlo, ale Ústava nám zaručuje svobodu a právo pracovat. Bohužel i v dnešní době si řada lidí myslí, že pokud je někdo zdravotně postižený a pobírá například invalidní důchod, tak nesmí pracovat, může si omezeně vydělávat. Jinak o tento důchod přijde. Tak tomu ale není! A kde se o tom píše?

Ústava České republiky hlava I., článek 3

Součástí ústavního pořádku ČR je Listina základních práv a svobod, Hlava první, Obecná ustanovení, článek 1

„Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcižitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.“

Víte že...

...tím, že pracujete, máte zdravotní znevýhodnění či postižení, šetříte svému zaměstnavateli desítky tisíc korun?

Kde najít jednoduše Ústavu a Listinu základních práv a svobod? Na stránkách www.zakonyprolidi.cz. Tam najdete v aktuálním znění všechny platné zákony.

Zákon o důchodovém pojištění

Základním kritériem pro posouzení zdravotního stavu a přidělení vybraného stupně invalidity, je u člověka se zdravotním postižením procentní míra poklesu schopnosti vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Rozhodnutí o přidělení stupně invalidity neznámá, že je tento člověk méně schopný. Toto rozhodnutí pro něj znamená určitou ochranu na trhu práce. A to například v tom, že mu Úřad práce nesmí přidělit práci, která by ohrozila jeho zdravotní stav.

Osoba zdravotně znevýhodněná (OZZ) – Tento člověk nepobírá žádný invalidní důchod. Má jistá malá onemocnění, díky kterým může mít problém vykonávat jakoukoli profesi.

Osoba uznaná invalidní v prvním stupni invalidity

35-49% pokles pracovní schopnosti

Osoba uznaná invalidní ve druhém stupni invalidity

50-69% pokles pracovní schopnosti

Osoba uznaná invalidní ve třetím stupni invalidity

70% pokles pracovní schopnosti (PID)

Víte, že...

... se dříve pro označení osoby zdravotně postižené (OZP) používal pojem „občan se změněnou pracovní schopností“?

Jaké známe kategorie?

Hned na úvod je nutné poznamenat, že až prováděcí vyhláška, která stanovuje jednotlivé stupně invalidity, mluví o „poklesu schopnosti vykonávat soustavnou výdělečnou činnost“ neznámá to, že člověk ve druhém stupni invalidity musí hledat práci jen na poloviční úvazek. A člověk ve třetím stupni jen třeba na dvě hodiny týdně. Je to totiž trochu nešťastná formulace, která ale v praxi funguje naštěstí jinak. Ano, asi by bylo divné, kdyby člověk ve třetím stupni invalidity pracoval na plný úvazek jako horník. Ale proč by nemohl na plný

úvazek pracovat jako administrativní pracovník, účetní, právník, manažer, pokud si může pracovní dobu rozložit dle aktuálního zdravotního stavu.

Existuje ale jedna výjimka. A to, pokud má člověk od Správy sociálního zabezpečení v rozhodnutí o přiznání invalidity uvedeno, že může pracovat pouze za zcela mimořádných pracovních podmínek.

Na druhou stranu zákony ani prováděcí vyhláška nijak nemyslí na zdravotně znevýhodněné a postižené jako osoby samostatně výdělečně činné. Volně řečeno, kdyby podnikali 24 hodin denně, systém to vůbec neřeší.

Hlediska posuzující míru poklesu pracovní schopnosti u myastenie

Popis zdravotního stavu	Míra poklesu schopnosti vykonávat soustavnou výdělečnou činnost
lehké funkční postižení, lehké příznaky po provedení klinických testů, značná únava po běžné zátěži, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi	15-25
středně těžké funkční postižení, příznaky po zátěži, intermitentní diplopie a ptóza, slabost v oblasti pletencového svalstva, zátěžová dusnost, pokles celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny	30-40
těžké funkční postižení, příznaky jsou přítomny trvale či při častých atakách onemocnění, značné omezení fyzické výkonnosti při lehkém zatížení, námahová dusnost, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity podstatně omezeny	50-60

Může tedy člověk ve druhém nebo třetím stupni pracovat a podnikat, vydělávat třeba 50 000 korun měsíčně, aniž by to ohrozilo stupeň a výši invalidního důchodu?

ANO!

Invalidní důchod je dávka, která má kompenzovat Váš zdravotní stav. Za tuto dávku si máte ze zdravotního nebo sociálního systému nakoupit to, co potřebujete, ale není běžně hrazeno. Například lepší pomůcku, více rehabilitací, vhodnější stravovací doplňky.

To, že máte nyní manažerský plat, nebo jste jako živnostník získal nebo získala super zakázku neznamená, že zítra nebude vše jinak. Přijďte o práci, o zakázku. Ale zdravotní stav a tedy ani i invalidita se v daný okamžik nemění.

Nepřijdu o invalidní důchod, když...

- Pracuji na dvě dohody o provedení práce a jiný příjem nemám?

Nepřijďte! Na druhou stranu pokud nebudete mít příjem vyšší než 10 000 korun, nebude se vám započítávat tento příjem do výměry starobního důchodu.

- Pracuji na poloviční úvazek a při tom si docela slušně přivydělávám na živnostenský list.

Nepřijďte!

Dle Ústavy můžete pracovat a podnikat neomezeně. A to, že nyní pracujete, podnikání nemá mít vliv na to, v jaký stupeň invalidity vám bude stanoven. Na ten má vliv skutečně jen váš zdravotní stav, který ve svém posudku sepisuje váš odborný a praktický lékař!

Posuzování zdravotního stavu

Zdravotní stav posuzují posudkoví lékaři okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ).

Rozhodnutím, pouze podkladem pro rozhodnutí ČSSZ.

Ošetřující lékař vyplní tiskopis, z něj pak vycházejí lékaři na OSSZ. Pokud potřebují další podklady, mohou si je vyžádat od poskytovatele zdravotních služeb (jde např. o lékařské nálezy o provedených vyšetřeních posuzovaného

Proč se nebát požádat o invalidní důchod nebo statut osoby se zdravotním postižením, když pracuji?

Tím, že firma zaměstná zdravotně postiženého člověka (dle rozhodnutí posudkového lékaře ČSSZ), můžete ročně ušetřit několik set tisíc korun! Přijde Vám to nemožné? Tak pojd'me trochu počítat...

Každý subjekt, který má více jak 25 zaměstnanců, má povinnost zaměstnávat 4 procenta kolegů se zdravotním znevýhodněním nebo postižením. Pokud tak neučiní, má povinnost odvést do státního rozpočtu „pokutu“ v řádech desítek tisíc korun nebo nakoupit zboží či služby od uznaných zaměstnavatelů na chráněném trhu práce v režimu náhradního plnění, v hodnotě téměř ze několik set tisíc korun. Pokud ale člověka zaměstná, pak nejen, že na něj můžete od Úřadu práce získat dotace na mzdu, pracovní pomůcky, zaškolení atd., ale má nárok i na slevy na dani z příjmu. Tedy suma sumárum: tím, že umožní pacientovi pracovat i

částečný úvazek, může ročně ušetřit statisíce korun!

Koho myslíme pojmem „subjekt“?

Jakéhokoli zaměstnavatele. Základní školu, akciovou společností, s. r. o., úřad, spolek, nadaci. Všichni zaměstnavatelů, pokud mají více jak 25 zaměstnanců, mají povinnost zaměstnávat čtyři procenta osob se zdravotním znevýhodněním. A pokud zaměstná člověka ve třetím stupni invalidity, ten se mu rovnou započítává třikrát. Tedy jako by dal příležitost třem lidem v prvním druhém stupni ID nebo osobě zdravotně znevýhodněné.

Víte že...

...chráněné pracovní dílny již ze zákona neexistují? Transformovaly se do chráněných pracovních míst, kterými se z více jak 50% z celkového počtu zaměstnanců vymezuje chráněný pracovní trh.

Otevřený versus chráněný trh práce

Výše uvedené platí pro tak zvaný volný, otevřený trhu práce. Tedy pro běžné zaměstnavatele. Pak je tady ještě chráněný trh práce.

Ten tvoří zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají více jak padesát procent lidí se zdravotním postižením. V případě, že vytváří individuální pracovní podmínky svým zdravotně postiženým zaměstnancům, získávají po určitém přezkumu statut „uznaného zaměstnavatele“. Díky němu mají nárok od úřadu práce na různé příspěvky, které jim kompenzují nižší výkonnost zdravotně postižených kolegů.

Víte že...

...zaměstnavatel nemá povinnost Vás uvolnit k lékaři v době Vaší pracovní směny? A pokud Vás uvolní, že má právo vybrat Vám lékaře?

A proto v momentě, kdy máte jako pacient či pacientka s myastenii statut osoby zdravotně znevýhodněné či postižené, řekněte si o nějaký osobní den volna na víc. Vždy zaměstnavateli šetříte peníze na již zmíněných odvodech a daních.